

Максимів О.Д.

*викладач кафедри кримінально-правових
дисциплін та ОРД Львівського державного
університету внутрішніх справ*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В СФЕРІ БОРТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

У кожній системі (а політика у сфері боротьби зі злочинністю є відповідною системою, яка характеризується всіма ознаками системи), щось має бути головним, визначальним, так би мовити, рушійною силою. Виходячи з цього, завдання налагодження взаємозв'язку між всіма елементами (складовими) політики у сфері боротьби зі злочинністю набуває особливого значення.

У філософському значенні термін «завдання» – не просто завдання, а соціальне завдання, що робить його наближеним до розглядуваної нами сфери. Воно й тлумачиться у цьому розумінні як необхідність для суб'єкта (суспільства, соціальної спільноти, особи) здійснити в майбутньому відповідну діяльність [3, с.98]. Завдання трактується також як мета діяльності, що ставиться в певних умовах і повинна бути досягнута перетворенням цих умов відповідно до визначеної процедури для отримання якогось результату [2, с.72].

П.С. Елькінд зазначала, що не можна визнати виправданими спроби сформулювати в теорії й законодавстві дві системи відповідних категорій – мети і завдання. Будь-який критерій їхнього розмежування за змістом виявився б штучним і надуманим [1, с.101].

Таким чином вбачається нагальна необхідність чіткого визначення шляхів і засобів протистояння злочинності, подолання кримінального безладу та розроблення на основі реально-зваженої оцінки стратегію і тактику (конкретні заходи впливу на злочинність), для того щоб призупинити а у подальшому повернути у протилежному напрямку несприятливу динаміку злочинності.

Ідучи шляхом підтримки позиції щодо взаємозалежності мети і завдань, як загального й особливого вважається за необхідне визначити мету і завдання політики України в сфері боротьби зі злочинністю.

Важливо наголосити, що в залежності від територіально-адміністративного поділу мета і завдання можуть мати державне, регіональне, обласне та місцеве значення.

Виходячи із найпопулярніших позицій кримінологів, мету можна класифікувати на :

1. утримання злочинності на мінімальному рівні;
2. зниження рівня злочинності;
3. усунення й нейтралізація причин й умов, що породжують злочинність;
4. припинення злочинів;
5. стримання темпів її зростання.

Виходячи із цих позицій можна виокремити **мету політики України в сфері боротьби зі злочинністю, як істотне зниження злочинності на державному рівні, шляхом стримання темпів її зростання та утримання на мінімальному рівні.**

Завдання політики в сфері боротьби зі злочинністю повинні відповідати високим політико-правовим вимогам. Спіратись на Конституцію України, закони та підзаконні нормативно-правові акти, які в свою чергу повинні відповідати вимога суспільства і не бути суперечливими по відношенню до правової політики держави (для того щоб бути легітимними). Вони повинні бути спрямовані, насамперед, на захист, як суспільства так і кожного громадянина зокрема, від злочинних посягань. Також завдання мають бути ефективними, дієвими, такими щоб в результаті здійснення яких суспільство наочно могло б побачити і відчути результати впровадження політики держави в сфері боротьби зі злочинністю. Виходячи із цих вимог можна здійснити наступну класифікацію завдань політики держави в сфері боротьби зі злочинністю

На превентивному рівні:

1. попередження злочинності шляхом здійснення заходів профілактичного впливу, які полягають в усуненні причин та умов злочинності;

2. виявлення злочинних намірів;

3. недопущення реалізації злочинного наміру шляхом здійснення уповноваженими на те органами заходів по припиненню злочинів щодо яких є інформація, що вони перебувають на стадії готування чи замаху;

На теоретичному рівні:

1. підтримка проведення теоретико-прикладних досліджень у сфері боротьби зі злочинністю громадськими організаціями, науковцями-кримінологами, науково-дослідним інститутом вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національною академією правових наук України;

2. розробка теоретичних основ і наукових досягнень, які дозволять сформулювати і обґрунтувати проведення наукових досліджень теоретичних проблем боротьби зі злочинністю та практики її застосування;

3. отримання науково-обґрунтованої інформації про реальний стан злочинності за конкретно визначений період.

На законодавчому рівні перед політикою в сфері боротьби зі злочинністю стоять наступні завдання:

1) розроблення на державному рівні стратегії (Концепції) та тактики політики України в сфері боротьби зі злочинністю, шляхом використання здобутків теоретичного рівня;

2) удосконалення (зміна та доповнення) уже діючого законодавства, підведення його до вимог Концепції політики України в сфері боротьби зі злочинністю

3) формування «анти криміногенного» законодавства на територіально-адміністративних одиницях, з метою зміцнення правової бази боротьби зі злочинністю.

На правозастосовному рівні:

1) визначення кола суб'єктів, які здійснюють політику в сфері боротьби зі злочинністю;

2) визначення кола тактичних напрямків діяльності суб'єктів реалізації політики в сфері боротьби зі злочинністю;

3) визначення критеріїв оцінки ефективності діяльності цих суб'єктів.

Дана класифікація завдань політики України в сфері боротьби зі злочинністю являється основоположною, тією від якої слід відштовхуватись, на підставі якої повинна розроблятися та реалізовуватись державна політика боротьби зі злочинністю. Звісно що при розробці комплексних програм по боротьбі з окремими видами злочинної діяльності повинна здійснюватись значно ширша класифікація завдань, яка б виходила з конкретно поставленої мети.

1. *Елькінд П.С. Цели и средства их достижения в советском уголовно-процессуальном праве [Текст] / П.С. Элькінд. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1976. – 143с.*
2. *Психология: Словарь [Текст] / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. – 2-е изд. испр. и доп. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.*
3. *Філософський словник [Текст] / За ред. В.І. Шинкарука. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. – 797 с.*